

Vastuulliset sairaanhoidopiirien hankinnat

Kehittäjäryhmän tapaaminen
20.11.2019

Tampere

Ohjelma

9.30 Aamukahvi

10.00 Tilaisuuden avaus ja tavoitteet, Elina Ojala, Motiva Oy

Sairaanhoitopiirien vastuullisuusopas hankintoihin

Oppaan esittely ja ideoita soveltamiseen: Elina Ojala ja Tiia Merenheimo, Motiva

Markkinoiden ajatuksia oppaasta: Laura Simik, Sailab – MedTech Finland ry

Yhteistä keskustelua

11.45 Lounas (omakustanteinen)

12.45 Sosiaalinen vastuu sairaanhoitopiirien hankinnoissa (osa esityksistä englanniksi)

Experiences from Norway: Ethical Trade in Public Procurement: Pia Uhre Trulsen, Sykehusinnkjøp

Mitä, miksi ja miten?: Sonja Finér, Finnwatch

Kehittäjäryhmän seuraavat askeleet

Katsaus tavoitteisiin ja yhteisen keskustelualustan luominen

Kuulumiset Health100 -tilaisuudesta sekä mahdollinen yhteinen markkinavuoropuhelu

Muut toimet ja seuraava tapaaminen

Yhteenveto

16.00 Tilaisuus päättyy

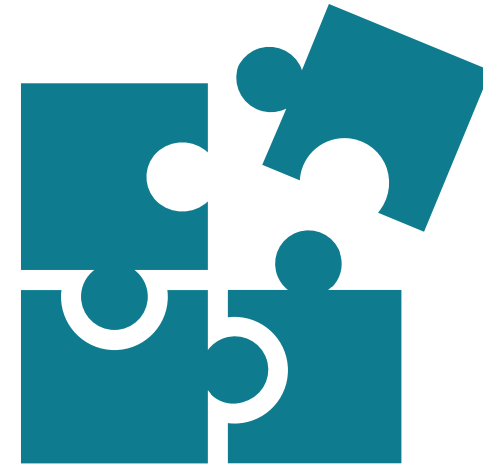
Sairaanhoitopiirien opas vastuullisiin hankintoihin

21.10.2019

Materiaalin sisältö

- Mistä lähdettiin liikkeelle?
- Mitä ovat vastuulliset hankinnat?
- Miksi tehdä vastuullisia hankintoja?
- Miten tehdä vastuullisia hankintoja?:
Oppaan sisältö ja esimerkkejä
tuoteryhmistä

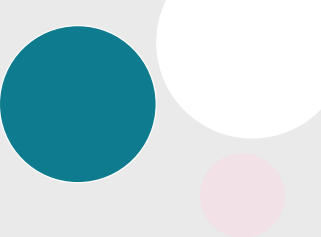
Mistä lähdettiin liikkeelle?

- Maaliskuussa 2019 käynnistettiin sairaanhoitopiirien kehittäjäryhmä vastuullisten hankintojen kehittämiseksi yhteistyössä HUS:n ja KEINO-osaamiskeskuksen kanssa.
- Käynnistystilaisuudessa tunnistettiin yhdeksi sairaanhoitopiirien yhteiseksi tavoitteeksi konkreettisten työkalujen kehittäminen kestävämpien ja vastuullisempien hankintojen toteuttamiseen.
- Tämän tavoitteen toteuttamiseksi päätettiin kehittää yhteinen hankintaohjeen vastuullisuusliite.

Materiaalin tausta

- Opas pohjautuu HUS:n hankintojen ympäristöliitteen tuoteryhmäkortteihin, joita on päivitetty ja laajennettu syksyn 2019 aikana kattamaan laajemmin vastuullisuusnäkökulmat.
- Opasta on työstetty sairaanhoitopiirien yhteisessä työpajassa, ja tuoteryhmäkortit olivat avoimella kommentointikierroksella 21.10.-10.11.2019.
- Opas rakentuu kahdesta osasta:
 - **Yleisosiossa** käydään läpi yleisesti vastuullisuusnäkökohtien huomioiminen hankinnan suunnittelussa ja tarjouspyyntöä valmisteltaessa.
 - **Tuoteryhmäkohtaisiin ohjeisiin** on koottu tarkemmin tietoa ja esimerkkejä hankinnan valmisteluvaiheeseen.
 - Lisäksi sairaanhoitopiirien käyttöön on tehty sisäisen viestinnän ja koulutuksen materiaali.
- Opas on tehty yhteistyössä seuraavien organisaatioiden kanssa:

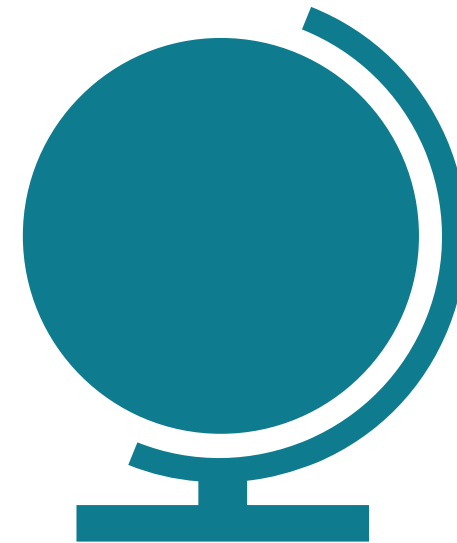

Mitä ovat vastuulliset hankinnat?

Oppaan määritelmät: Kestävän hankinnat

- **Kestävät hankinnat** ovat hankintoja, joissa tunnistamme organisaation suorat ja epäsuorat vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan ympäristön, taloudellisen sekä sosiaalisen vastuun näkökulmista.
- **Kestävillä hankinnoilla** mahdollistamme tulevien sukupolvien hyvän elämän.

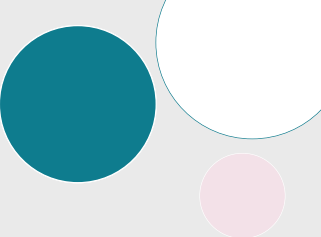

Oppaan määritelmät: Vastuullinen toiminta

- **Vastuullinen toiminta on:**
 - Muutostarpeiden tunnistamista.
 - Toiminnan omaehtoista kehittämistä yli lainsäädännön minimivaatimusten.
 - Kokonaisvaltaista toimintaa: Elinkaarikustannukset, turvallisuus ja terveys huomioiden.
 - Markkinavaikuttajan roolin tunnistamista: tarve ja tahtotila – vastuullisemmat markkinat

Oppaan määritelmä on laadittu yhdessä osallistuneiden sairaanhoitopiirien kanssa työpajassa syksyllä 2019.

Miksi tehdä vastuullisia hankintoja?

Terveydenhuollon hankinnat

- Kunnat, kuntayhtymät ja muut aluetason viranomaiset kattavat noin 2/3 osaa Suomen julkisen sektorin hankinnoista.
- Erityispiirteitä ovat:
 - Potilasturvallisuus
 - Hygienia
 - Toimintavarmuus
- Vaikutukset
 - Monia merkittäviä kestävyys- ja vastuullisuuden riskejä.
 - Vaikuttavuus on suuri niin yhteiskuntaan kuin ympäristöön.

Mihin hankinnoilla voidaan vaikuttaa?

Ympäristövastuu

- Ilmastonmuutoksen torjuminen
- Uusiutumattomien luonnonvarojen järkevä käyttö
- Luonnon monimuotoisuuden vähenemisen ehkäisy
- Ympäristön kemikalisoitumisen ehkäisy
- Jätteen synnyn ehkäisy
- Energian ja materiaalien käytön tehostaminen
- Luonnon monimuotoisuuden varmistaminen

Sosiaalinen vastuu

- Sosiaalisten oikeuksien sekä työ- ja ihmisoikeuksien noudattamisen edistäminen
- Eettisyys ja reilu kauppa
- Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen
- Työllistäminen

Taloudellinen vastuu

- Harmaan talouden torjunta
- Kilpailuolosuhteiden edistäminen
- Elinkaarikustannusten huomioiminen päätöksenteossa

Yhteiset tavoitteet

- Kehittäjäryhmässä on tunnistettu, millaisia hankintoihin liittyviä kestävyystavoitteita sairaanhoitopiireillä jo on.
- Tavoitteita on ryhmitelty ja tunnistettu kokonaisuuksia yhteisen kehittämisen pohjaksi.
- Yhteiset tavoitteet on nostettu myös tähän yhteisen oppaan pohjaksi.
- Ympäristövastuu
 - Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus
 - Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen
 - PVC:n vähentäminen
 - Jätteiden vähentäminen ja kierrätys
 - Muiden ympäristövaikutusten vähentäminen
- Sosiaalisen vastuun huomioiminen

Ympäristövastuu

- Tuotteilla ja palveluilla on välittömiä tai välillisiä vaikutuksia ympäristöön.
- Hankinnalla voidaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon tuotteiden ja palvelujen elinkaaren aikana
 - kuluu energiaa ja materiaaleja sekä
 - syntyy kasvihuonekaasupäästöjä ja jätettä.

Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus

- Jos terveydenhuoltosektori olisi maa, olisi se viidenneksi suurin kasvihuonekaasupäästöjen tuottaja maailmassa.
- Terveydenhuoltosektorin ilmastojalanjälki vastaa 514 hiilivoimalaitoksen vuosittaisia päästöjä.
- Lähde: [Health Care Without Harm 2019: Health care climate footprint report](#)

ARUP

Health Care Without Harm
Climate-smart health care series
Green Paper Number One

Produced in collaboration with Arup
September 2019

Terveydenhuoltosektorin päästöt

- Globaalin terveydenhuoltosektorin ilmastojalanjälki muodostuu seuraavasti:
 - Toiminnan suorat päästöt, liikenne ja energiankäyttö – 29 %
 - Tuotteiden valmistus, käyttö ja hävittäminen – 71 %
- Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen kannalta merkittävimmät tuoteryhmät:
 - Sähkö ja lämmitys
 - Rakentaminen ja kiinteistöhuolto
 - Liikenne ja liikkuminen
 - Energiaa käyttävät laitteet
 - Elintarvikkeet

Photo by [Victor Miyata](#) from [Pexels](#)

Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen

- Kemikaalien kieltäminen lainsäädännöllä byrokraattista ja aikaa vievää, sillä kemikaalien ympäristö- ja terveyshaitoista on oltava ensin erityisen vahvaa näyttöä.
- Kiellettyjen aineiden valvonta ja testaaminen tuotteissa on haastavaa, eikä mikään viranomainen pysty tätä täysin järjestelmällisesti toteuttamaan.
- Julkisissa hankinnoissa on tarpeen asettaa kemikaaleihin liittyviä vaatimuksia ja seurata vaatimusten toteutumista.
- Vaikutuksia niin ihmisten terveyteen kuin ympäristön suojelemisen.

PVC:n vähentäminen

Polyvinylikloridi eli PVC on teollisuudessa laajalti käytetty halogenoitu muovi, johon on lisätty klooria.

- Esimerkkejä lopputuotteista: Liimat, elektroniikka, rakennusmateriaalit, hygieniatarvikkeet, lääketieteelliset laitteet, saippuat, pakkausmateriaalit, lääkeaineet, elintarvikkeet ja tekstiilit.
- Haasteita terveyden kannalta²:
 - Ei niinkään PVC vaan PVC:ssä usein käytetty muovin pehmennin eli erilaiset ftalaatit.
 - Ftalaatit lisäävät muovien taipuisuutta, läpinäkyvyyttä ja kestävyyttä. Käyttö myös esimerkiksi lääketablettien päällystämisessä ja ravintolisien viskositeetin hallinnassa.
 - Useiden ftalaattien epäillään häiritsevän hormonitoimintaa.
- Haasteita ympäristön kannalta¹:
 - Valmistetaan uusiutumattomasta raaka-aineesta.
 - Materiaalin sisältämän kloorin takia PVC on haasteellinen kierrättää.
 - Poltettaessa aiheuttaa korroosiota ja myrkyllisiä savukaasuja.
 - Ei saa kierrättää muiden muovien joukossa.

Lähde:

¹ [CircHubs: Tietopankki PVC](#)

² [Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Ympäristömyrkyt](#)

Lisätietoja

- Usealla sairaanhoitopiirillä on tavoitteena PVC:n käytön vähentäminen.
- Usealla sairaanhoitopiirillä on myös tietyt tuotteet jo PVC-vapaita – tiedon kokoaminen yhteen paikkaan!
- Lisäksi esimerkiksi Health Care Without Harm on luonut tietopankin julkisen sektorin hankkijoille sekä tuotteita tarjoaville yrityksille, josta löytyy tietoa PVC-vapaista sairaanhoidon tuotteista.
- [HCWH Europe's Safer Medical Devices Database](#)
[Safer Medical Devices Database](#) (englanniksi)

Jätteen synnyn vähentäminen ja kierrätys

- Terveyden hoidossa syntyy erilaisia jätelajeita: yhdyskuntajätettä, terveydenhuollon erityisjätettä vaarallista jätettä.
- Hankintojen avulla voidaan ohjata niin jätteen synnyn vähentämistä kuin kierrätettävyyttä.
- Uudet ratkaisut ja toimintamallit:
 - Kertakäyttö vs. kestäkäyttö
 - Pakkausmateriaalit ja merkinnät
 - Käytäntöjen muuttaminen ja henkilöstön kouluttaminen.

Sosiaalisen vastuun huomioiminen

- Paikallisella, kansallisella ja globaalilla tasolla yhteiskuntaan kohdistuvien myönteisten vaikutusten edistäminen sekä haitallisten vaikutusten ehkäisy.
- Esimerkiksi:
 - Ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien toteutuminen
 - Työllistymisedellytysten vahvistaminen
 - Syrjäytymisen ehkäisy
 - Esteettömyyden varmistaminen
- Tärkeää tuntea alihankintaketjut, ja niissä mahdollisesti esiintyvät riskit sekä keinot riskien minimointiin.

Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet

- Tunnistettu riski = Hankintayksikkö voi sisällyttää hankinnan sopimusehtoihin työ- ja ihmisoikeuksien noudattamista koskevia kohtia.
- Oppaassa esimerkkejä hyödynnettävistä sopimusehdoista sekä HUS:n käyttämä Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet –liite (Code of Conduct).
- Sopimustoimittaja sitoutetaan määriteltyihin velvoitteisiin, jotka yleensä kattavat sopimustoimittajan oman toiminnan lisäksi muun toimitusketjun.

Työllistämisehdon soveltaminen hankinnassa

- Työllistämisehto = Tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettyä erityisehtoa, joka velvoittaa valittua sopimuskumppania työllistämään heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä.
- Ehtoa voi hyödyntää muun muassa
 - palkkasuhteeseen työllistämiseen,
 - oppisopimustyöllistämiseen,
 - työkokeiluun,
 - työssäoppimiseen
 - tai työharjoitteluun.
- Työllistämisehdon soveltaminen ei ole sidottu mihinkään tiettyyn hankintaan.

Esteettömyys

- Hankintalaki: Kun hankinnan kohde on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, kohde on määriteltävä siten, että
 - otetaan huomioon esteettömyys vammaisille käyttäjille
 - kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.
- Hankinnan kohde on määriteltävä viittaamalla muualla lainsäädännössä tai Euroopan unionin säädöksellä pakollisiksi säädettyihin esteettömyysvaatimuksiin.
- Huomioitava esimerkiksi:
 - julkisten rakennusten sekä tilojen suunnittelussa: liikkumis- ja toimimisesteisten henkilöiden pääsyyn rakennuksiin
 - ICT-laitehankinnat: teknisten laitteiden käyttöominaisuudet
 - tulkkauspalveluiden hankinnat.

Oppaan sisältö

Oppaan tuoteryhmäkortit

A. Terveydenhoito ja hoitotarvikkeet

1. Henkilöhygieniatuotteet
2. Kuvantamisenlaitteet
3. Laboratoriokemikaalit ja -välineet
4. Laboratoriokylmälaitteet
5. Laboratorion analytiikkalaitteistot
6. Lääkintälaitteet
- (7. Lääkkeet)
8. Metalliset hoitotarvikkeet ja elektrodit
9. Muoviset hoitotarvikkeet
10. Sairaalakalusteet
11. Suojaus- ja sidontatarvikkeet
12. Tekstiilituotteet
13. Välinehuoltolaitteet

B. Toimistotarvikkeet ja -palvelut

1. Kopio- ja painopaperit
2. Matkapuhelimet, laskimet, sanelimet
3. Painatuspalvelut
4. Tietotekniikkalaitteet
5. Tulostimien värikasetit

C. Liikenne ja liikkuminen

1. Henkilöautot ja kevyet hyötyajoneuvot
2. Henkilökuljetukset
3. Huoltoasematuotteet ja polttoaineet
4. Tavarankuljetuspalvelut
5. Työkoneet

D. Kiinteistöt ja kunnossapito, laitteet ja kalusteet

1. Huonekalut
2. Jätehuoltopalvelut
3. Pehmopaperit
4. Puhdistuspalvelut
5. Puhdistustuotteet
6. Suurkeittiölaitteet
7. Sähköiset lisälämmittimet
8. Valonlähteet ja valaisimet

E. Elintarvikkeet

1. Elintarvikkeet
2. Astiat ja taloustarvikkeet

Mitä tuoteryhmäkortti pitää sisällään?

- Kuvaus tuotteista/palveluista, jotka kortti voi pitää sisällään.
- Tavoitteet, joihin tuoteryhmäkohtaisilla vaatimuksilla voidaan vastata.
- Tietoa ohjaavista dokumenteista, jotka ovat vaatimusten taustalla.
- Sairaanhoitopiirit voivat halutessaan lisätä tuoteryhmäkortteihin myös omia ohjaavia dokumentteja.

ESIMERKKI TUOTERYHMÄKORTISTA

Versio: 21.10.2019

HANKINNAN KOHDE	
Tässä kuvaus tuotteista/palveluista, jota tuoteryhmäkortti voi pitää sisällään. Keskeiset vaikutukset • Keskeisiin vaikutuksiin on koostettu tuoteryhmän vaikutuksia ympäristöön, ihmisiin, eliöihin ja talouteen.	
TAVOITTEET	OHJAAVAT DOKUMENTIT
Tähän on koottu tavoitteita, joihin tuoteryhmäkohtaisilla vaatimuksilla voidaan mm vastata. Tavoitteet on määritetty yhteisesti sairaanhoitopiirien kanssa. • Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus • Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen • PVC:n vähentäminen • Jätteiden vähentäminen ja kierrätys • Muiden ympäristövaikutusten vähentäminen • Sosiaalisen vastuun huomioiminen	Tuoteryhmäkohtaiset ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat tässä osiossa mainittuihin dokumentteihin. Sairaanhoitopiirit voivat lisätä tähän myös omia sisäisiä dokumentteja, jotka ohjaavat kyseisiä hankintoja.

Esimerkkivaatimukset on jaettu kolmen eri teeman alle:

- Turvallisuus
- Ympäristövastuu
- Sosiaalinen vastuu

Tuoteryhmäkortista löytyy:

- Suositus käytettävästä vaatimuksesta.
- Esimerkki vaatimuksen todentamisesta.

VAATIMUS	TODENTAMINEN
PERUSTASO	
Perustaso on suositus vähimmäisvaatimuksista. Osassa tuoteryhmäkorteista löytyy myös sopimusehtoja. Perustason kriteerit ovat: • vastuullisuuden kannalta merkittävimpiä, • helppoja käyttää ja todentaa, • tuotteiden saatavuus on yleensä hyviä.	Kriteerien todentaminen Asetetut hankintakriteerit täytyy voida luotettavasti todentaa. Todentamisesta ja sen eri tasoista voi lukea lisää seuraavalta sivulta.
EDELLÄKÄVIJÄTASO	
Hankinnan toteutus - tiukemmin vaatimuksin - markkinoita kannustavin vertailukriteerein - kannustavin sopimusehdoin Hankintayksikkö voi halutessaan tähdätä myös perustasoa korkeammalle. Edelläkävijätasolla on kahden tyyppisiä kriteereitä: - samoja kriteereitä kuin perustasolla, mutta tiukempia - uusia kriteereitä, joita perustasolla ei vielä ole. Edelläkävijätason kriteerit • rajaavat markkinoita perustason kriteereitä enemmän ja vaativat siksi enemmän paneutumista ja aktiivista vuoropuhelua tarjoajien kanssa jo hankinnan suunnitteluvaiheessa markkinatilanteen kartoittamiseksi • voidaan asettaa toteutettaviksi sopimuskauden aikana. • sopivat hankkijoille, jotka haluavat hankkia parhaita markkinoilla olevia tuotteita.	Kriteerien todentaminen Asetetut hankintakriteerit täytyy voida luotettavasti todentaa. Todentamisesta ja sen eri tasoista voi lukea lisää seuraavalta sivulta.

Esimerkkivaatimukset on jaettu kahdelle eri tasolle:

- Perustaso
- Edelläkävijätaso

Miten käytän kriteerejä

Kriteerien valitseminen

- Tutustu vaatimukseen ja aloita muutamalla
- Hyödynnä markkinavuoropuhelua
- Peilaa vaatimuksia oman organisaation tavoitteisiin ja painotukseen

Kriteerien käyttötavan valinta

- Ehdottomiksi vaatimuksiksi
 - Aloita perustason kriteereistä
 - Sellaisia kriteerejä, joiden käytöstä teillä on kokemusta tai markkinakartoituksen perusteella tarjontaa on riittävästi
- Laatupisteytettäväksi kriteereiksi
 - Priorisoi pisteytettäväksi vain muutama vaatimusta, jotta ne saavat riittävän painoarvon pisteissä

Vuoropuhelu ja osallistaminen hankinnoissa

- Aktiivinen viestintä ja vuoropuhelu markkinatoimijoiden, palvelua tai tuotetta käyttävien asiakkaiden kanssa.
- Sisäinen viestintä, jotta organisaatiossa ymmärretään, mitä hyötyä hankinnasta on tai mitä arvoja ja tavoitteita hankinnalla voidaan toteuttaa.
- Markkinatilanteet, hankinnan kohteet ja olosuhteet voivat vaihdella tietyissä tuoteryhmissä alueittain.
- Hankintayksikön tulee tarkistaa ja asettaa aina itse kriteerien taso omien tavoitteiden, tarpeiden, resurssien ja markkinakartoituksen perusteella.

Kommentointikierroksella kuultua

“Erinomainen aloite Sailabilta ottaa aktiivinen rooli vastuullisemman hankintaprosessin kehittämisessä. Ympäristöasiat on saatava hankintalain kautta kriteeristöön mahdollisimman pian.”

“Hieno asia, kun tällaiset vastuullisten hankintojen ohjeet ovat tulossa julkisten hankintojen tueksi!”

“On todella upeaa, että vastuullisuus otetaan huomioon entistä enemmän julkisissa hankinnoissa. ”

“Aloite on hyvä ja yhtenäiset ohjeet helpottavat toimittajien työtä ja pitävät tarjousten tekemisen kustannukset aisoissa.”

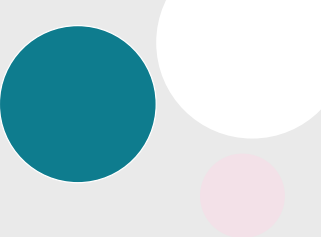
Kommentointikierroksella kuultua

“Terveysturvallisuuden laitteiden ja tarvikkeiden hankinnoissa tuotteen luotettavuus ja sitä kautta potilasturvallisuus tulee olla edelleen tärkein valintakriteeri. Valmistajille tulee antaa riittävä sopeutumis aika ympäristövastuuta vaadittavissa kohdissa.”

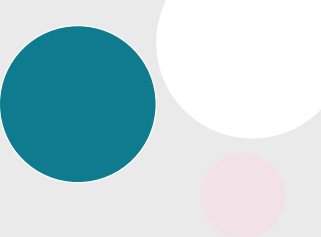
“Markkinakartoitusten ja avoimen vuoropuhelun tärkeyttä ostajien ja myyjien kesken ei voi liiaksi painottaa. Kaikissa vaateissa, jotka eivät liity potilasturvallisuuteen ja tuotteiden laatuun, jotka luonnollisesti ovat 100% valmistajan ja myyjien vastuulla, pitää muistaa myös se, että kaikki maksaa.”

“Suomalaisen yrityksen edustajana haluaisin tuoda julki, että vastuullisuutta on myös kotimainen valmistus ja tälle olisi myös hyvä saada painoarvoa julkisissakin hankinnoissa jollain tavalla”

“Mikäli halutaan lainsäädäntöä tiukempia vaatimuksia, tulee hyväksyä, että hinta sen mukaisesti kasvaa ja julkinen hankinta on entistä kalliimpaa. Tämän vuoksi tulisi myös edellyttää hankkivalta osapuolelta toimenpiteitä ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja työturvallisuuden kehittämiseen.”

Esimerkkejä tuoteryhmäkorteista

Miten eteneminen?

Eteneminen

- Tuoteryhmät valmistuvat tammikuun alkuun 2020 mennessä.
 - Saatavilla: www.hankintakeino.fi → Yhteistyö ja verkostoituminen → Sairaanhoidopiirien hankinnat
- Tiedostojen saavutettavuus kerralla kuntoon.
- Koulutuswebinaari tammikuussa – sopiva ajankohta esim. vko 3 tai 4?
- Webinaarin yhteydessä sisäisen viestinnän materiaalin julkaisu.
- Mietittävää:
 - Päivitykset jatkossa
 - Kokemuksia soveltamisesta: onnistumiset ja haasteet
 - ”Puuttuvat” tuoteryhmät: ehdotuksia tullut toimittajilta
 - Standardien hyödyntäminen: Yhteistyö Sailabin kanssa
 - Kieliversiot?

Kehittäjäryhmän seuraavat askeleet

Keväällä 2019 muodostetut tavoitteet

- Eniten kannatusta saaneet mahdolliset yhteiset tavoitteet
 - Hankinnan työkalut: Hankintaohjeeseen ja tarjouspyyntöön ympäristöliite, toimenpidesuosituksset, automaattisia valvontamalleja, kestävyysnäkökohtien pisteyttäminen
 - PVC:n käytön vähentäminen: Tavoitellaan PVC-vapaita tuotteita, korvataan PVC
 - Kemikaalit ja haitalliset aineet: Vähennetään hankinnoista aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia

Keväällä 2019 muodostetut tavoitteet

- Jonkin verran kannatusta saaneet mahdolliset yhteiset tavoitteet
 - Kestävämmät hankinnat: Elinkaarikustannukset, resurssitehokas uusi sairaala, kestävän kehityksen periaatteet hankinnoissa, x % hankinnoista mukana kestävyyskriteerejä
 - Jätteet ja kierrätys: Ehkäistään jätteen syntyä tätä tukevilla hankinnoilla, panostetaan kiertotalouteen, huomioidaan jätteen kierrätysmahdollisuudet

Keväällä 2019 muodostetut tavoitteet

- Lisäksi sairaanhoitopiirien kestävyystavoitteita liittyy seuraaviin teemoihin:
 - Sosiaalinen vastuullisuus: Vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistäminen, ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeudet, ihmisiin vaikuttavat asiat, harmaan talouden torjunta
 - Toimitusketjun vastuullisuus: Koko toimitusketjun läpinäkyvyys, valmisteille Code of Conduct
 - Energia ja ilmasto: tavoitellaan hiilijalanjäljen pienentämistä, vähennetään päästöjä, energiatehokkuus
 - Verkostoituminen

Toimenpide-ehdotuksia

1. Vastuullisuusliite hankintoihin - käynnissä
 2. Sairaanhoidopiirien hankintojen tietopankki - suunnitteilla
 3. Sairaanhoidopiirien yhteistyöalusta/keskustelufoorumi – suunnitteilla
-

1. Tilataan tutkimuksia yhdessä sovittavasta aiheesta
2. Yhteiset kriteerit
3. Sopimuksenaikaiset yhteistyömallit
4. Kokeilut ja pilotoinnit kriteereistä, menetelmistä ja toimintamalleista
5. Code of Conduct
6. Uusiutuvan energian kilpailutukset

Eteneminen ja seuraava tapaaminen?

- Keskustelualusta ja kokemusten vaihto
- Markkinavuoropuhelu
- Kevään tapaaminen

Keskustelualusta ja kokemusten vaihto

- Ehdotus: Teams ensimmäisessä vaiheessa?
 - Mahdollistaa keskustelun teemoittain eri kanavilla, tiedostojen jakamisen ja kommentoinnin
 - Hyvä alkuun, mutta alustojen luominen itsessään ei riitä, vaan pitää perustua tekemiseen
- Miten yhteistä keskustelualustan ja kokemusten vaihdon toimintatapoja ja pelisääntöjä voisi määritellä?
 - Sovitaan tiedostojen lisäämisen ja muokkaamisen pelisäännöt: nimeäminen, tallentaminen ja kansiorakenne
 - Voisiko olla yhteisesti valittuja tuoteryhmiä, joihin erityisesti keskitytään
 - Yleisemmät aihepiirit: esim. pakkausten kierrätysmerkinnät tms
 - Tarjouspyyntöjen jakamiseen kommenttikenttä tms. oppien ja kokemusten jakamiseen
 - Aktivointia tarvitaan
 - Yhteenvedot keskustelusta?

Markkinavuoropuhelu

- KEINO-resursseja käytettävissä yhteisen markkinavuoropuhelun fasilitointiin
- Mihin yhteiseen tavoitteeseen liittyen vuoropuhelu voisi liittyä?
 - Jätteen vähentäminen – esim. kertakäyttö- vs. kestäkäyttötuotteet?
 - PVC:n korvaaminen?
 - Muuta, mitä?
- Ajatuksia/toiveita tarkemmasta aiheesta?
 - Vaikea lähestyä ajatusta markkinavuoropuhelusta ilman, että on sidottu tiettyyn tuoteryhmään/kilpailutukseen. Laaja teema ilman tuoteryhmäkytkentää ei välttämättä ole kiinnostava hankintayksiköille eikä yrityksille
 - Voisiko olla yhdessä valituissa tuoteryhmissä, parhaimmillaan niin että useammalla olisi kilpailutuskalenterissa tulossa
 - Olisi kiva lähteä laajempaan markkinavuoropuheluun, eikä niin että yksittäinen taho toteuttaa
 - Hiilijalanjälki? Saisiko toimittajapuolelta valmiin tiedon tai työkalun, jota voisi lähteä vaatimaan. Muutaman tietyn tarvikkeen osalta tms.
 - Jätteen määrän vähentäminen olisi hyvä aihe. Helpompi aloittaa tietystä tuoteryhmästä.
 - Jätteen määrän vähentäminen: esim. pakkausjätteen vähentäminen, voisi toimia isojen tuottajien kanssa laajemminkin eri tuoteryhmiin.
 - Lääkkeiden hankinta on myös aihepiiri jossa on epätietoisuutta

Seuraava tapaaminen

- Ehdotus: Maaliskuu, Helsinki?
 - OK
 - Ei 8-10 vkoa
- Aiheita
 - Markkinavuoropuhelu?
 - Oppaan käyttöönoton suunnitelmia/ensimmäisiä kokemuksia ja jatkokehittämisen ajatuksia
 - Jatkokehityksaiheita voisivat olla esimerkiksi sosiaalisen vastuun ja haitallisten kemikaalien kriteerit, uudet tuoteryhmät
 - Seuraavien tekemisten päättäminen
- Mitä toiveita seuraavalle tapaamiselle?
 - Joku maailmalta puhumaan, tai EU, STM tms. vastuullisuus, lainsäädäntö tms.
 - Priorisoitavat tuoteryhmät
 - HankintaSuomi –tietoisku tms.?
 - Hankinnat ja ilmasto-vaikutukset – mitä on tehty?

Kiitos!

Elina Ojala ja Tiia Merenheimo
Motiva/KEINO-osaamiskeskus